

21.04 - 18.06.2023

Tafelzetting #4

Maxime Prananto

Tafelzetting is een reeks tentoonstellingen over jonge architecten uit Vlaanderen en Brussel, geproduceerd door DE SINGEL en het Vlaams Architectuurinstituut (VAi). Elke editie stelt een jonge ontwerppraktijk zichzelf voor op het plein voor DE SINGEL. Ze doen dit met een kleurrijke set tafels die de tentoonstelling dragen en dienstdoen als straatmeubilair, telkens in een nieuwe opstelling.

Maxime Prananto studeerde af als burgerlijk ingenieur-architect aan de Universiteit Gent. Zijn werk bespeelt het raakvlak van architectuur, interieur, design en scenografie. Als docent (interieur)architectuur aan de KU Leuven werkt hij samen met Margot De Caster, die ook aan deze tentoonstelling meewerkte.

Maxime Prananto

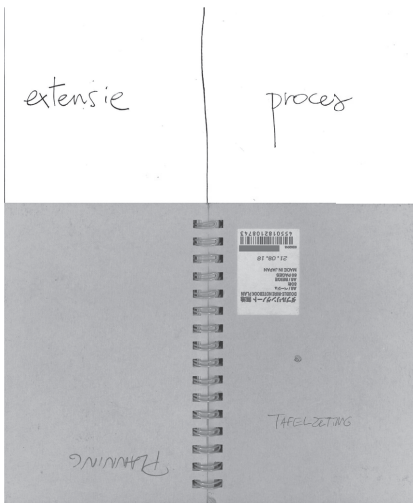
De vierde editie van *Tafelzetting* is opgebouwd rond een uitbreiding voor de installatie van de tentoonstellingsreeks. [Maxime Prananto](#) maakte een element dat meerdere functies combineert. Maar het vormt in de eerste plaats een ijkpunt vormt voor de telkens veranderende opstellingen van tafels.

In de centrale rij tafels geeft Prananto een inkijk in zijn praktijk, met het proces achter het nieuwe element voor *Tafelzetting* als leidraad. De teksten in deze gids en op de tafels verkennen daarbij een aantal aspecten van zijn werkwijze. Ze zijn op vraag van Prananto geschreven door de reekscurator (Petrus Kemme, VAI), met uitzondering van een 'Intermezzo' door de ontwerper zelf (p. 7).

Rondom het centrale nieuwe element en de tafelij vervolledigen een aantal drieluiken met foto's van Prananto de tentoonstelling. Ze illustreren zijn aandachtige blik op de alledaagse omgeving. In hun onderlinge confrontaties roepen ze allerlei associaties op, in bewuste afwezigheid van expliciete duiding.

Ontwerpvrraag

Vanuit zijn atelier in Gent werkt Maxime Prananto op het raakvlak tussen architectuur, design, interieur en scenografie. Het Vlaams Architectuurinstituut nodigde hem uit om een extensie te maken voor de modulaire installatie van de tentoonstellingsreeks Tafelzetting. De uitbreiding zal voortaan het adres vormen voor de telkens verschillende opstellingen van de tafels op het plein voor De Singel. In de extensie worden er uiteenlopende noden verenigd, gaande van de praktische tot de representatieve. Zo moet de extensie bezoekersgidsjes verdelen en weerstaan aan de onvoorspelbaarheid van de publieke buitenruimte. Het moet ook de reeks en de tentoonstellende ontwerper identificeren, en een startpunt markeren op de asfaltvlakte. In Tafelzetting #4 presenteert Maxime Prananto, in samenwerking met interieurarchitect Margot De Caster, zijn ontwerppraktijk aan de hand van het maakproces achter de extensie.

Infrastructuur

In Maxime Prananto's extensie voor Tafelzetting komt zijn fascinatie voor infrastructuur naar voren. De ontwerpvrage vertaalt zich, in gesprek met de opdrachtgever, naar een set voorzieningen voor de tentoonstellingsinstallatie en het plein. De term 'infrastructuur' wordt hierbij genereus benaderd. Eerder dan te antwoorden op een scherp omliggende vraag naar een aantal functies, zoekt Prananto vanuit deze functies naar een logica die meer gebruiken toelaat. Een systeem dat robuust is, maar zich ook laat manipuleren naargelang wisselende omstandigheden. De extensie faciliteert zowel voorspelbare functies als de onvoorspelbaarheid van toekomstige Tafelzettingen. De structuur start vanuit een dienstbare positie, maar ontwikkelt een eigen karakter in de uitwerking van de voorzieningen. Het ontwerp overstijgt haar basisfunctie, juist door haar functionaliteit te verfijnen. Goede infrastructuur spreekt, ook als ze niet (volledig) in werking is.

Type

Het werk van Maxime Prananto steunt op een kader van types. Hij beroept zich graag op de vormtaal van vertrouwde – of zelfs banale – objecten en vormen uit de leefomgeving. Zijn projecten verzamelen, destilleren of manipuleren deze vormen, en hun associaties met gebruik of fabricatie. In het ontwerpgesprek verschijnt dan ook een breed vocabulaire van typevormen – in referenties, ontwerpschetsen of gesproken taal. In het geval van de Tafelzetting-extensie kwamen bijvoorbeeld ter sprake: billboard, vlaggenmast, flitspaal, lichtzuil, brievenbus, de verdeelpunten van gratis weekblad 'Metro', verkeersborden, informatiepanelen van het openbaar vervoer, betonblokken, tabernakel, contragewicht, afdak, ... Dergelijke herkenbare types worden nu eens letterlijk gebruikt, dan weer als metafoor. In het finale ontwerp roepen de besproken types opnieuw associaties op naar gebruik of fabricatie, impliciet of expliciet.

Intermezzo

Achter het werken onder de titel **dialectisch maken** schuilt een stil betoog. In de tentoonstelling kan een pleidooi worden gelezen voor het moedwillig inbouwen van een zekere inefficiëntie in processen, samenwerkingen, methodes en verwachtingen. De gelegenheid van deze tentoonstelling vormt een concrete casus waarbij het proces achter een gezamenlijk project centraal staat. Ze faciliteert niet zozeer een portfoliogewijze inkijk in een praktijk, maar des te meer luidt ze het complex potentieel in dat uit een gedeeld auteurschap ontstaat. Dat auteurschap toont zich in de projectdefinitie die gedurende luttele weken meermaals van gedaante verandert. Ze toont zich in de inhoud van de expo, die veelal brokstukken van - of een poging tot - iets concreets bevat. Daarbinnen toont de hand van Margot De Caster zich als ultra-intuïtief. Het kluwen van verschillende actoren toont zich eveneens in het gerealiseerde object, dat bijna wars van ontwerpmatige bedoeling eindigt. Het gerealiseerde object wil zich des te meer aandienen als een viering van compromissen, conflicten, contradicties en amendementen.

Wanneer de vraag over een extensie op de tentoonstellingsinfrastructuur zich concreet voordoet, ontstaat een rolverdeling die zich schoeit op een reeks aannames. De scheur tussen

opdrachtgever, bouwheer, aanbesteder, vragende partij, exploitant

en

opdrachtnemer, contractant, aannemende partij, ontwerper, producent, installateur

vormt zich ogenblikkelijk en onherroepelijk, als was het een landbreuk. Hoewel ze wettelijk en praktisch

gezien een gevestigd kader kent, kan haar verdere bestendinging een kwestie van cultuur of attitude worden genoemd. Het is een schisma dat bijna kerkelijk aandoet door een schijnbare belofte om twee gedefinieerde helften halsstarrig uit elkaars buurt te houden. Als het betoog in kwestie net voor dialectiek pleit, valt deze tweestrijd dan niet te bejubelen? Daarvoor is een nuance over soorten van tegenstellingen nodig.

Waar ik zou stellen dat de voorgenoemde opdeling tussen opdrachtgever en -nemer veeleer voor centrifugale krachten zorgt, vormen de rijpe vruchten zich aan de takken van tegenwerkende krachten. Dit soort krachten veronderstelt een getouwtrek tussen uiteenlopende noden en belangen. Ze veronderstellen ook een uitdrukkelijke intentie om zich op het domein van de ander te begeven. Verder berusten ze op de garantie dat een zekere graad van complexiteit en detail binnen het gebeuren van ieders vakgebied en achter ieders schermen gedeeld kan worden, zonder angst voor de uitbuiting ervan. Op zijn beurt veronderstelt die openheid een erkenning van de collectieve verantwoordelijkheden die onder het project vallen - in wiens schoot ze uiteindelijk ook belanden. Het gaat om een antiterritoriaal gebeuren dat vooral getekend wordt door expliciete overlappingsen. We doen aan disciplinair voyeurisme, niet aan professionele onthouding. Bij het opzetten van een project spoor ik graag aan om kwistig te zijn: zowel met bedenkingen, woorden als beelden. Associatief gedrag wordt beloond, zuinigheid verkwanseld. In het beste geval legt dit verzamelde werk een proces bloot waar intuïtie meer dan een nevenrol toebedeeld krijgt.

Deze eigenste tentoonstelling ontplooit zich als een meerluik, dat meer onbekenden dan vergelijkingen kent. De ontwerpvrage bestaat uit enkele lichte

krijtlijnen. De curatoriale insteek vormt zich synchroon door de ogen van het instituut, de makers, de producenten, de schrijvers. Maar als het te realiseren object nog grotendeels in flux is, valt er überhaupt wat te cureren? Ja, maar slechts stelselmatig: het proces kondigt zichzelf incrementeel luider aan. Gaandeweg winnen tussentijdse resultaten in de vorm van schetsen, schema's en correspondentie aan belang. Ze verzelfstandigen en gaan onderling een confrontatie aan. Dan worden ze opnieuw over elkaar heen gelegd. Materialen, beelden en woorden vormen niet enkel constellaties maar kunnen elkaar sterk redigeren. Deze editie van Tafelzetting kan op eenvoudigweg gelezen worden als een beperkte krijtlijn rondom, waarbinnen een eindeloos en schaalloos plezier in confrontaties speelt.

Referentie

Het referentiekader van Maxime Prananto weerspiegelt de ambiguïteit van zijn ontwerppraktijk. Het bespeelt de overlap tussen beeldende kunst, design en architectuur. Werken camoufleren zich bijvoorbeeld op de grens tussen de artistieke ruimte en haar infrastructuur. Een andere rode draad is het idee van democratisering; de zeggingskracht van toegankelijke vormen, materialen en middelen. Deze fascinatie resoneert met de kunststroming *Arte Povera*, waarvan de naam wordt toegeschreven aan de Italiaanse kunstcriticus Germano Celant. In 1969 publiceert Celant een boek met een verzameling aan de *Arte Povera* geassocieerde kunstwerken. De publicatie opent met een salvo stellingen die in de letterlijk zin een verantwoording vormen voor de uitgave. Indirect, als manifest, verduidelijken de bonte beweringen de *Arte Povera*-attitude. Even 'doelbewust impliciet' vormen de bladzijden hier de achtergrond voor een aantal referenties bij het werk van Prananto.

Proces

In het ontwerpproces van Maxime Prananto komen tekeningen in verschillende hoedanigheden voor. Een eerste laag bestaat uit schetsen die, afgewisseld met geschreven aantekeningen, een gedachtegang vormen naar aanleiding van het ontwerp vraagstuk. In dit geval leidt het dubbelvraagstuk (extensie en tentoonstelling) tot een reflectie over onder andere de theorie en de praktijk van het tentoonstellen en de (on) zichtbaarheid van het productieproces. Een tweede laag schetst mogelijke elementen en mechanismen om in te gaan op specifieke aspecten van de ontwerp vraag. De opzet is hier om een zoveel mogelijk ingrediënten op tafel te leggen, van waaruit het ontwerp zich kan destilleren. De derde laag bestaat uit digitale tekeningen van de structuur en haar details. In de precisie en de manipulatiemogelijkheden van het computermodel wordt het contrast met de intuïtieve handschets doelbewust opgezocht.

Materiaal

De term *materiaal* verbeeldt een bepalend moment in het werkproces van Maxime Prananto. Hoezeer ontwerpen en produceren ook verweven mogen zijn, op een bepaald ogenblik worden er keuzes gemaakt. De finale lijst onderdelen van een project (hier: de extensie bij de Tafelzetting-installatie), kan daarom gelezen worden als een retroactieve toelichting bij ontwerpkeuzes. De installatie als geheel beantwoordt immers aan de ontwerpvrage, met vooropgestelde functies en een bepaalde omgeving. Maar in de finale lijst onderdelen zijn andere bepalende parameters te traceren, zoals de beschikbare tijd en middelen, de opeenvolging van processen, de keuze voor manuele of (deels) geautomatiseerde handelingen, levertijden en werktijd. Prananto brengt deze pragmatische overwegingen in directe dialoog met het ontwerp. Hij speelt daarbij met de associaties die de materialen en hun technieken met zich meebrengen.

Werkruimte

De werkruimte van Maxime Prananto toont de verschillende lagen van zijn werk. Het verzamelt ruwe materialen en fijne ijzerwaren, zwaar en minder zwaar gereedschap, materiaalexperimenten en prototypes, ontmantelde scenografieën en andere voltooide projecten, gevonden objecten en mechanismen. Tussen alle materiaal zwerven schetsen, aantekeningen en een laptop over de verschillende werktafels heen. Hier en daar verschijnen tekenen van bewoning. De grens tussen producten en productiemiddelen is niet altijd glashelder. De staat van objecten – in gebruik of in de maak, in stock of on display, gevonden of zelfbedacht – evenmin. Deze fasen informeren elkaar, versterkt door de hegemonie van schaal 1:1. Computermodellen en schetsen variëren in schaal, maar het fysieke maakproces gebeurt liefst op ware grootte – als maquette, prototype, voltooid project, of allemaal tegelijk.

Tafelzetting #4

Maxime Prananto

21.04 - 18.06.2023

Organisatie en productie

Vlaams Architectuurinstituut

De Singel

Samenstelling

Maxime Prananto

in samenwerking met

Margot De Caster

Ontwerp installatie

Laura Muyldermans

**Directeur Vlaams
Architectuurinstituut**

Sofie De Caigny

**Reekscurator,
Projectcoördinatie Vlaams
Architectuurinstituut**

Petrus Kemme

**Productieleiding Vlaams
Architectuurinstituut**

Eva Pot

Productieleiding De Singel

Jessi Bervoets

**Coördinatie technische
productie**

Guy Anthoni

Met dank aan

Heidi Ballet, Margot De
Caster, Elise Everaet, Bert
Joostens, Sophie Nys, Julie
Somers, Hendrik Storme,
Paul Vermeir

Pers en communicatie

Egon Verleye

**Het Vlaams Architectuur-
instituut en DE SINGEL
worden betoelaagd door de
Vlaamse Gemeenschap**

**Het programma van het
Vlaams Architectuur-
instituut wordt mogelijk
gemaakt door deze partners**

Reynaers Aluminium, Bulo,
Gyproc, Febelcem, Stone,
Wienerberger, Forster

**DE
SINGEL**

23.04 - 20.06.2023

Tafelzetting #5

Studio Bravo

